

استعدادیابی و استعداد پروری

شناسایی و پرورش استعدادهای کودکان و نوجوانان

انتشارات چکامه مهر

www.ketab.ir

تهیه و تألیف:

مسعود ابراهیمی

سمانه خانعلی

خدیجه ناظری

سرشناسه	: ابراهیمی، مسعود، ۱۳۶۹-
عنوان و نام پدیدآور	: استعدادیابی و استعدادپروری: شناسایی و پرورش استعدادهای کودکان و نوجوانان/ تهیه و تألیف مسعود ابراهیمی، سمانه خاتعلی، خدیجه ناظری.
مشخصات نشر	: تهران: چکامه مهر، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۵ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۵۱۳-۳-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: استعداد در کودکان Ability in children خلاقیت در کودکان Creative ability in children هوش‌های چندگانه Multiple intelligences هوش بهری Intelligence levels
شناسه افزوده	: خاتعلی، سمانه، ۱۳۶۴-
شناسه افزوده	: ناظری، خدیجه، ۱۳۶۴-
رده بندی کنگره	: BF۷۲۲
رده بندی دیویی	: ۵۰۴۲۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۸۱۳۰۵۵
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

نام کتاب: استعدادیابی و استعدادپروری، شناسایی و پرورش استعدادهای
کودکان و نوجوانان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۵۱۳-۳-۵

نام نویسندگان: مسعود ابراهیمی، سمانه خاتعلی، خدیجه ناظری

ناشر: انتشارات چکامه مهر

شمارگان: ۱۰۰ جلد

سال چاپ: ۱۴۰۱

قیمت: ۱۶۰۰۰۰ تومان

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۴	هوش چیست؟
۱۵	مناقشه‌های تعریف هوش
۱۵	تعاریف هوش از دیدگاه روان‌سنجی
۲۰	دیدگاه عصبی - زیستی
۲۳	نظریه‌های رشدی هوش
۲۴	نظریه بازنمایی برونر
۲۴	مراحل رشد شناختی در نظریه برونر
۲۵	نظریه شناختی هوش
۲۵	هوش از دیدگاه نظریه پردازش اطلاعات
۲۷	استرنبرگ در نظریه سه‌بعدی هوش به سه نوع هوش متمایز اشاره می‌کند
۲۸	تعریف جدید هوش از دیدگاه روان‌شناسان
۲۸	بهره هوشی (IQ) چیست؟
۲۹	عوامل مؤثر بر هوش
۲۹	۱) عوامل زیستی
۳۰	۲) تفاوت‌های جنسی و هوش
۳۰	۳) پایگاه اجتماعی - اقتصادی
۳۰	طبیعت و تربیت
۳۱	چگونه IQ یا بهره هوشی خود را افزایش دهیم؟
۳۲	رفتارهایی که باعث کاهش IQ در انسان می‌شود
۳۶	استعداد چیست؟
۳۶	تعریف علمی استعداد از نگاه محققان
۳۷	رابطه بین مهارت و استعداد
۳۷	با استعداد یعنی چه؟
۳۸	تفاوت میان هوش و استعداد
۴۰	استعداد ذاتی است یا اکتسابی؟
۴۰	مسیر عصبی، دلیل به وجود آمدن استعداد

۴۰	اشتباهات استعدادیابی
۴۲	چرا باید استعدادها را کشف کنیم؟
۴۳	انواع استعدادها را بشناسیم
۴۴	تست‌های استعدادیابی کودکان
۴۸	۲۱ روش برای پرورش استعداد کودکان
۵۲	تأثیر معلم خصوصی در پرورش استعداد کودکان
۵۳	چند تجربه در زمینه استعدادیابی
۵۸	طرح شهاب مدارس
۶۰	نحوه اجرای طرح شهاب در مدارس
۶۰	اجرای آزمایشی طرح شهاب
۶۱	فرایند شناسایی استعدادهای برتر در طرح شهاب
۶۲	فرایند هدایت
۶۴	کارگروه علمی - اجرایی طرح شهاب
۶۴	استعدادهای طرح شهاب
۶۷	چرخه شناسایی دانش‌آموزان مستعد
۶۸	هوش‌های چندگانه در عمل
۷۸	پرورش استعدادها و راهکارهای افزایش آن
۷۸	استعداد دینی
۸۰	مراحل تربیت دینی فرزندان
۸۰	بهترین روش تربیت فرزندان از نظر قرآن کریم
۸۰	روش‌های تربیت دینی فرزندان
۸۶	نکات مهم در تربیت دینی فرزندان:
۸۶	شاخص‌های استعداد دینی
۸۷	استعداد ریاضی
۸۷	هوش ریاضی چیست؟
۸۸	ویژگی‌های افراد دارای هوش منطقی یا ریاضی
۸۹	اهمیت هوش ریاضی
۹۰	مهارت‌های افراد دارای هوش منطقی یا ریاضی
۹۰	مشهورترین افراد دارای هوش ریاضی - منطقی

- ۹۲ راه‌های تقویت هوش ریاضی
- ۹۴ تقویت هوش ریاضی کودکان در محیط آشپزخانه
- ۹۷ شاخص‌های استعداد ریاضی
- ۹۸ استعداد اجتماعی یا میان فردی
- ۹۸ نشانه‌های استعداد اجتماعی (میان فردی) بالا
- ۹۹ شغل‌های مناسب افراد با استعداد اجتماعی بالا
- ۹۹ تربیت اجتماعی چیست؟
- ۱۰۰ لزوم تربیت اجتماعی کودک
- ۱۰۰ تربیت اجتماعی از کجا باید شروع شود؟
- ۱۰۰ روش تربیت اجتماعی
- ۱۰۲ تعریف مهارت اجتماعی
- ۱۰۲ تربیت مهارت‌های اجتماعی
- ۱۰۳ مهارت‌های اجتماعی پایه چه هستند؟
- ۱۰۴ آماده‌سازی مهارت‌های اجتماعی
- ۱۰۴ چگونه مهارت‌های اجتماعی را به کودکان آموزش دهیم؟
- ۱۰۷ روش‌های کمک به رشد مهارت‌های اجتماعی کودکان
- ۱۰۹ چگونه هوش اجتماعی را افزایش دهیم؟
- ۱۱۱ شاخص‌های استعداد اجتماعی
- ۱۱۲ استعداد تجربی (طبیعت‌گرایانه)
- ۱۱۴ کدام بچه‌ها استعداد دانشمند شدن دارند؟
- ۱۱۴ ویژگی‌های کودکان دارای استعداد تجربی و هوش طبیعت‌گرا بالا
- ۱۱۵ مشاغل مرتبط با استعداد تجربی
- ۱۱۸ راهکارهای تقویت استعداد تجربی
- ۱۱۹ بازی‌های علوم برای پرورش استعداد علوم تجربی در کودکان
- ۱۲۰ شاخص‌های استعداد تجربی
- ۱۲۰ استعداد جنبشی - حرکتی
- ۱۲۱ ویژگی افراد با استعداد جنبشی - حرکتی بالا
- ۱۲۲ ویژگی کودکان با استعداد جنبشی - حرکتی بالا
- ۱۲۲ ضرورت تقویت استعداد جنبشی - حرکتی چیست؟

- ۱۲۳ استعدادیابی ورزشی
- ۱۲۴ کدام بچه‌ها استعداد ورزشی دارند؟
- ۱۲۶ تخصصی کردن کودکان در ورزش
- ۱۲۶ اثرات زود تخصصی کردن ورزشی در کودکان
- ۱۲۷ شاخص‌های استعداد جنبشی - حرکتی
- ۱۲۷ استعداد هنری
- ۱۲۷ استعداد هنری چیست؟
- ۱۲۸ ویژگی استعداد هنری
- ۱۲۹ ویژگی‌های افراد با استعداد هنری
- ۱۲۹ انواع استعداد هنری
- ۱۳۰ چگونه استعداد هنری خود را کشف کنیم؟
- ۱۳۰ از کجا بفهمیم استعداد هنری داریم؟
- ۱۳۱ کشف و پرورش استعداد هنری کودکان
- ۱۳۴ شاخص‌های استعداد هنری
- ۱۳۴ استعداد زبانی - کلامی
- ۱۳۵ هوش زبانی - کلامی از نگاه هوارد گاردنر
- ۱۳۵ موضوعات هوش کلامی
- ۱۳۶ ویژگی‌های افراد با استعداد کلامی بالا
- ۱۳۸ مشاغل مناسب برای افراد دارای استعداد زبانی - کلامی
- ۱۳۸ چگونه استعداد کلامی را افزایش دهیم؟
- ۱۴۱ افزایش استعداد کلامی کودکان
- ۱۴۴ شاخص‌های استعداد کلامی
- ۱۴۵ استعداد دیداری - فضایی
- ۱۴۶ استعداد فضایی و یادگیری ریاضی و علوم
- ۱۴۷ ویژگی‌های افراد باهوش در زمینه هوش دیداری فضایی
- ۱۴۷ مشاغل مرتبط با استعداد دیداری فضایی:
- ۱۴۸ راهکارهای تقویت استعداد دیداری - فضایی
- ۱۵۴ شاخص‌های استعداد فضایی - دیداری
- ۱۵۵ کنجکاری در خلاقیت کودکان

مقدمه

به نظر می‌رسد از هر کس بپرسیم هوش چیست؟ می‌تواند پاسخ ما را به درستی بدهد. مفاهیمی مانند "باهوش"، "کم‌هوش"، "زرنک"، "تبل" و نظایر آن‌ها به راحتی بر زبان مردم جاری می‌شوند و در ارتباط‌های بین افراد به کار می‌روند. اما آیا به‌راستی این افراد می‌توانند دقیقاً بگویند که هوش چیست؟ ماهیت آن چگونه است؟ نحوه شکل‌گیری و عوامل تشکیل‌دهنده آن به چه صورت است؟ مسلماً افراد معمولی جامعه قادر به پاسخگویی به این پرسش‌ها نیستند و حتی چنین انتظاری از آنان غیر معقول است. همچنان که افراد بشر از نظر شکل و قیافه ظاهری با یکدیگر تفاوت دارند، از نظر خصایص روانی مانند هوش، استعداد، رغبت و دیگر ویژگی‌های روانی و شخصیتی نیز بین آنان تفاوت آشکاری وجود دارد. از آنجا که شیوه برخورد افراد با موقعیت‌های مختلف زندگی روزمره و توانایی آنان در حل مسائل زندگی نشانگر سطوح مختلف توانایی‌های آن‌هاست، لذا متفکران و دانشمندان گونه‌ای از استعداد یا توانایی کلی را که لازمه موفقیت در این موقعیت‌هاست مورد توجه قرار داده‌اند. عامه مردم، هوش را توانایی یادگیری، درک موقعیت‌های جدید و برخورد صحیح با موقعیت‌ها می‌دانند. در بیان روزمره، شخص باهوش با صفت‌هایی مانند دقیق، زیرک، فیزین، برجسته و مانند این‌ها توصیف می‌شود. برعکس شخص کم‌هوش با صفت‌هایی مانند کند، دواوز، کودن و... مشخص می‌گردد.

مفهوم‌سازی روشن هوش دارای اهمیت عملی است و به متخصصان بالینی امکان می‌دهد سطح کلی رفتار بیمار، سطح کنونی کارکرد فرد و پیش‌بینی وضعیت وی در تصمیم‌گیری‌ها و موقعیت‌های مختلف را به دست آورند تا استنباط‌هایی در مورد سبک برخورد وی با مسائل و یک برداشت مقدماتی در خصوص ویژگی‌های شخصیتی‌اش به دست آید.

هوش یکی از جذاب‌ترین و جالب توجه‌ترین فرایندهای روانی است که جلوه‌های آن در موجودات مختلف به میزان متفاوت مشاهده می‌شود. واژه هوش کیفیت پدیده‌ای را بیان می‌کند که دارای حالت انتزاعی بوده و قابل رؤیت نیست. به علت دارا بودن چنین ویژگی، تعریف آن مشکل است و از این رو تعاریف متعددی از آن ارائه شده است.